

**Національна академія наук України
Головна астрономічна обсерваторія**

ПРОТОКОЛ засідання Вченої ради ГАО

10.09.2020 р. № 10

м. Київ

Учену раду ГАО НАН України в складі 25 чоловік затверджено Постановою Бюро Відділення фізики й астрономії НАН України від 4 липня 2017 р. (протокол № 5) зі змінами, затвердженими Постановами Бюро Відділення фізики й астрономії НАН України від 18 грудня 2018 р. (протокол № 9) та від 24 грудня 2019 р. (протокол № 10).

ПРИСУТНІ:

16 членів Вченої ради – акад. НАН України **Я.С. Яцків** (голова Вченої ради), к.ф.-м.н. **С.Г. Кравчук** (заступник голови Вченої ради), **О.О. Сободар** (т.в.о. ученого секретаря Вченої ради), чл.-кор. НАН України **Л.С. Пілюгін**, д.ф.-м.н. **П.П. Берцик**, д.ф.-м.н. **Я.В.Павленко**, д.ф.-м.н. **Ж.М. Длугач**, к.ф.-м.н. **А.А. Василенко**, к.ф.-м.н. **І.Б.Вавилова**, к.ф.-м.н. **О.А. Велесь**, к.ф.-м.н. **П.Ф. Лазоренко**, к.ф.-м.н. **С.М. Осіпов**, к.т.н. **І.І.Синявський**, к.т.н. **В.К. Тарадій**, **О.В. Компанієць** (голова Ради мол. учених), **В.Л.Костюченко** (голова профспілки ГАО НАН України).

ПОРЯДОК ДЕННИЙ

1. Проведення конкурсу на отримання стипендій Президента України та НАН України для молодих учених.
2. Звіти стипендіатів Президента України та НАН України для молодих учених.
3. Рекомендації до друку рукописів у рамках формування планів у межах ЦКП «Створення та розвиток науково-виробничого комплексу НАН України».
4. Різне.

-
1. **СЛУХАЛИ:** Проведення конкурсу на стипендії Президента України та НАН України для молодих учених.

Голова Вченої ради акад. НАН України **Яцків Я.С.:** На стипендію Президента України претендує к.ф.-м.н. Василенко А.А. Розкажіть, що планується в рамках цієї стипендії.

Василенко А.А.: Я планую два завдання. Перше полягає у доробці з Оленою Валентинівною Федоровою розрахунків щодо галактики RPS-2041 з вузькими лініями, а також опублікувати статтю на цю тему. Друге завдання полягає у вивченні природи м'якого надлишку, тобто рентгенівського випромінювання в діапазоні 0,3 – 0,2 кілотон вольт для об'єкта 3C-273, бо класичні схеми підрахунків з цим об'єктом не працюють. Проблема в тому, що змінність на довгих періодах часу для м'якого надлишку не корелюється ні з ультрафіолетовим діапазоном, ні зі змінністю в радіодіапазоні, ні змінністю в середньому рентгенівському діапазоні. Таким чином, звичайні моделі для цього об'єкта не працюють. Робота полягатиме у розробці унікального пояснення даного випадку.

Акад. **Яцків Я.С.:** Рекомендації надали д.ф.-м.н. П.П. Берцик та д.ф.-м.н. В.Ю.Караченцева.

Акад. **Яцків Я.С.** надав слово Соболєнко М.О., яка претендує на стипендію НАН України, та зазначив, що рекомендації надали д.ф.-м.н. П.П. Берцик та чл.-кор. НАН України Л.С. Пілюгін.

Соболєнко М.О.: Планую такі завдання – продовження роботи з програмного забезпечення щодо візуалізації на основі мови програмування Python та Mayavi та прискорення цього програмного забезпечення. Далі планується завершення роботи над каталогом подвійних надмасивних чорних дір. Буде проведено дослідження подвійних та потрійних систем, де відстань між об'єктами менша від одного кілопарсека. Вивчатиметься вплив різних подвійних та потрійних систем у різних конфігураціях, а також динаміка зіркових скупчень в об'єкті NCG-62-40.

Акад. **Яцків Я.С.** надав слово к.ф.-м.н. Іщенко М.В., яка претендує на стипендію НАН України, та зазначив, що рекомендації надали д.ф.-м.н. П.П. Берцик та д.ф.-м.н. Н.В.Харченко

Іщенко М.В.: Було відібрано два зоряні скупчення на відстані 22 парсеки одне від одного. Завдання полягає у тому, щоб виявити, чи ці скупчення народились разом. У моєму випадку завданням є розробка програмного забезпечення, яке дозволяє моделювати з різними варіаціями. Тобто буде зроблено моделювання з різними параметрами, створення коду щодо зоряної еволюції, який можна буде використовувати надалі.

Акад. **Яцків Я.С.** надав слово к.ф.-м.н. Добричевій Д.В., яка претендує на стипендію НАН України, та зазначив, що рекомендації надали д.ф.-м.н. В.Ю. Караченцева та чл.-кор. НАН України Л.С. Пілюгін.

Добричева Д.В.: Моя попередня робота була пов'язана з методами машинного навчання та морфології галактик. Я планую займатися далі машинним навчанням з метою визначення відстаней до галактик. У колишній роботі було визначено, що найкраще підходять регресійні методи, які використовуватимемо і цього разу.

УХВАЛИЛИ: За результатами таємного голосування членів Ученої ради ГАО НАН України (за – 14; проти – 0; утрималися – 1) висунути кандидатуру ВАСИЛЕНКА Анатолія Андрійовича для участі в конкурсі на здобуття стипендії Президента України для молодих учених.

За результатами таємного голосування членів Ученої ради ГАО НАН України (за – 10; проти – 2; утрималися – 1) висунути кандидатуру СОБОЛЕНКО Маргарити Олександрівни для участі в конкурсі на здобуття стипендії НАН України для молодих учених.

2. СЛУХАЛИ: Атестацію молодих учених ГАО НАН України – стипендіатів Президента України та НАН України за проміжок часу 1.05.2020–31.10.2020 рр.

- а) Звіт молодої вченої — стипендіатки Президента України Соболєнко М.О. про її наукову роботу;
- б) звіт молодої вченої — стипендіатки Президента України Шубіної О.С. про її наукову роботу;
- в) звіт молодого вченого — стипендіата НАН України Василенка А.А. про його наукову роботу;
- г) звіт молодого вченого — стипендіата НАН України Зінченка І.А. про його наукову роботу;
- д) звіт молодого вченого — стипендіата НАН України Бабика Ю.В. про його наукову роботу.

УХВАЛИЛИ: За результатами відкритого голосування членів Ученої ради ГАО НАН України (за – 16, проти – 0, утрималися – 0) затвердити звіти молодих учених — стипендіатів Президента України та НАН України за звітний проміжок.

3. СЛУХАЛИ: Рекомендації до друку рукописів у рамках формування планів у межах ЦКП «Створення та розвиток науково-виробничого комплексу НАН України».

К.п.н. **Лашко М.В.:** Я підготував до передруку брошуру «20 бесід з астрономії» Б.П. Остащенко-Кудрявцева, відомого у свій час астронома і геодезиста. Це науково-популярна брошура, яка була видана майже 100 років тому, але не втратила своєї актуальності і сьогодні. Ця брошура покликана популяризувати астрономію.

Акад. НАН України **Яцків Я.С.** повідомив, що І.П. Крячко і К.М. Ненахова підтримали публікацію.

Берцик П.П.: Який правопис використовується, якщо у тексті не було змін?

Лашко М.В.: Правопис – скрипниківка. Я його зберіг. Його цінність у тому, що це джерело української термінології.

Акад. **Яцків Я.С.:** Вавилова І.Б. затрималась з її підручником позагалактичної астрономії. Цього року вони не встигають із 2-м томом, 1-й вже вийшов. Тому просять, щоб підручник пройшов в рамках ЦКП.

Василенко А.А.: Ми хочемо його зробити якнайкраще, тому і не робимо, як найпростіше.

УХВАЛИЛИ: Рекомендувати до друку рукописи: «20 бесід з астрономії» за редакції М.В. Лашка та «Позагалактична астрономія» за редакції І.Б. Вавилової.

4. СЛУХАЛИ: Деякі поточні справи ГАО НАН України.

1) Акад. НАН України **Яцків Я.С.:** Я не хочу моєї бібліографії від НАН України, а хочу видати власний варіант під назвою «Нетипова біобібліографія», з переліком моїх праць. Це все готове. Текст буде викладено на сайті ГАО.

УХВАЛИЛИ: Рекомендувати до друку рукопис акад. НАН України Я.С. Яцківа «Нетипова біобібліографія».

2) Д.т.н. **Шевченко О.І.** розповів про ситуацію з телескопом ГАО НАН України ПША та порушив питання: «Чи планується поліпшення обладнання ДША, а чи це буде музейний експонат? Його треба відновити, як його використовувати та для яких завдань?»

Д.ф.-м.н. **Берцик П.П.:** Це астрограф з касетами для фотопластин.

Шевченко О.І.: Можна перевести на електронні матриці.

УХВАЛИЛИ: Інформацію взяти до відома. Керівникам відділів розглянути можливості використання ПША для наукових та інших завдань. У разі відсутності їх ПША буде використовуватися як музейний експонат.

3) К.ф.-м.н. **Вавилова І.Б.** нагадала, що у цього року є два ювіляри. Вона розповіла про науковий шлях Жданова В.І. та Караченцової В.Ю., а також запропонувала обох до нагородження Золотою медаллю ім. акад. О.Я. Орлова.

УХВАЛИЛИ: Нагородити В.І. Жданова та В.Ю. Караченцеву Золотою медаллю імені академіка О.Я. Орлова ГАО НАН України.

4) Розгляд додаткових питань до програми кандидатського іспиту за спеціальністю 05.07.12 «Дистанційні аерокосмічні дослідження» для В.О. Кравченка (додаткові питання склав д.ф.-м.н. Г.П. Міліневський).

УХВАЛИЛИ: Затвердити додаткові питання до програми кандидатського іспиту за спеціальністю 05.07.12 «Дистанційні аерокосмічні дослідження» для В.О. Кравченка (додаткові питання склав д.ф.-м.н. Г.П. Міліневський).

Голова Вченої ради ГАО НАН України _____ акад. НАН України Я.С. Яцків,

Т.в.о ученого секретаря Ученої ради ГАО НАН України _____ О.О. Сободар
